

V JORNADES D'ESCOLA RURAL

En la formació dels mestres de Catalunya

El Grup Interuniversitari d'Escola Rural (GIER), format per professors de totes les universitats de Catalunya amb estudis de mestre i vinculat a l'Institut Joan Lluís Vives, va organitzar, els dies 6 i 7 d'abril, les V Jornades d'Escola Rural, enguany, amb l'enfocament L'Escola Rural en el canvi de segle.

La Universitat de Barcelona, en concret la Facultat de Formació del Professorat, n'ha estat l'amfitriona aquest any. Des del seu inici, l'any 1996, aquestes Jornades s'organitzen anualment des del GIER, però cada curs n'assumeix el protagonisme una universitat diferent. Les 4 primeres jornades han estat encapçalades per les universitats de Vic, Lleida, Tarragona i Girona. Les properes aniran a càrrec de la Universitat Autònoma de Barcelona o bé de la Universitat Ramon Llull.

Aquestes Jornades s'adrecen als alumnes de Magisteri, i en són ells els principals protagonistes. Entre totes les universitats acostumen a aplegar un màxim de 200 alumnes, i uns 10 o 12 professors aproximadament. Des de

Blanquerna hem participat a aquestes V Jornades amb un total de 38 alumnes de diferents cursos i especialitats i 6 professors tutors de seminari, també de diferents cursos i especialitats.

Enguany, l'expert convidat ha estat en Joan Soler, professor de la Universitat de Vic, qui ha fet una brillant exposició de la seva visió del passat, present i futur d'aquestes escoles, que ell ha anomenat com les escoles de les 3 p: petites, públiques i de POBLE amb majúscules.

Al llarg del dia i mig que acostumen a durar, els alumnes tenen l'oportunitat d'escoltar i preguntar a experts, de visitar escoles, de fer tertúlies amb els mestres de les ZERS de la comarca, de fer gresca i d'intercanviar experiències entre ells.

Un moment especialment significatiu és quan els alumnes de totes les universitats presenten les seves comunicacions. Tots ells tenen experiències anteriors amb l'escola rural, bé perquè hi han fet pràctiques (com ha estat el

nostre cas i el d'altres universitats), bé perquè han fet alguna optativa o seminari a la facultat, etc. Això fa que les seves exposicions estiguin carregades de detalls i d'emocions favorables a l'escola rural, i que darrere de cadascuna es generi un autèntic intercanvi d'idees i d'impressions. Els professors, que fan de moderadors, a vegades intervenen en el diàleg donant la seva opinió.

A través de les comunicacions, els temes que s'han posat de relleu són diversos i de gran interès pedagògicodidàctic, com:

- Organització d'aula i dinàmiques de treball que afavoreixen l'atenció a nens d'edats diferents dins d'una mateixa aula.
- Estratègies que promouen l'autonomia dels nens.
- Com els més grans ajuden els més petits, fet que estimula l'aprenentatge d'ambdós.
- Importància del paper del mestre com a motor de l'aula i com a imatge de l'escola.
- Integració de l'escola al medi.
- Utilització de noves tecnologies com a recurs important de comunicació.
- Etcètera.

Amb el mateix interès, les tres comunicacions presentades pels alumnes de Blanquerna –un de 2n d'educació musical, una de 3r d'educació infantil i un altre de 3r d'educació física–, han estat:

- El pas de l'escola gran a la petita (que gran que és l'escola petita!)
- El tractament de la diversitat de nivells a l'aula
- Mestre especialista en educació física = Mestre creador de recursos

Totes elles mostrant un reguitzell d'arguments que posen de manifest la feina que es fa i que es pot fer en aquestes escoles.

També s'ha tingut ocasió (durant la tertúlia amb els mestres, entre altres moments) de dialogar entorn de:

- La valuosa relació entre les escoles d'una mateixa ZER, facilitant el treball en equip dels mestres (com un autèntic claustre), i que els nens realitzin activitats amb els altres nens de la zona.
- La necessària implicació de les entitats locals (ajuntaments, consells comarcals,...) donant suport a les escoles i col·laborant en la creació de llars d'infants i serveis de menjador, per tal que els nens es quedin al poble.
- La necessitat de mantenir les escoles rurals com a escola de qualitat, per evitar la despoblació.
- etcètera.

A mesura que passaven les hores s'anaven fent palpables els avantatges educatius d'aquest model d'escola i les innovacions pedagògiques que hi tenen lloc, moltes de les quals són aplicables a l'escola graduada. De mica en mica s'evidenciava com en molts casos l'escola gran té molt a aprendre d'aquesta escola petita.

Al llarg de la Jornada també s'anava fent patent la indignació dels estudiants de mestre, perquè des de les facultats se'ls parla molt de passada d'aquesta realitat, que actualment afecta 430 escoles de Catalunya, aproximadament un 25% del total d'escoles públiques. Ben mirat, és evident que tenen tota la raó. Aquest deu ser un altre més

d'aquells fets poc lògics que, malauradament i sense escapatòria, trobem en els currículums de tots els estudis i de totes les universitats.

Per concloure, volem exposar que un dels principals objectius del GIER és el de promoure el coneixement d'aquesta realitat en els estudis de Magisteri. A més a més, aquest grup manté contacte amb les agrupacions de mestres de les escoles rurals de Catalunya i d'Espanya, com el Secretariat de Mestres de les Escoles Rurals (Catalunya) al qual pretén donar suport la Universitat. Un altre dels objectius del GIER és fer recerca sobre aquest camp,.

Estudiants, professorat universitari i mestres de les escoles rurals valorem molt positivament aquest intercanvi interuniversitari i aquest contacte Escola-Universitat.

Utilitzant la mateixa expressió que en Manel (alumne de 2n curs de Blanquerna) en la seva comunicació, podem dir:

QUE GRAN QUE ÉS L'ESCOLA PETITA!

Des dels estudis de Magisteri cal, doncs, no perdre passada i estrènyer els llaços d'unió amb aquesta realitat rural que tant té a veure amb la innovació educativa.

Pietat Marquilles i Figueres